

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JOSEPH AGEORGES

ΦΛΟΡΙΑΝ ΚΑΙ ΦΙΝΕΤΤΑ

ΤΑΝ χαριτωμένη, άγνή κι' άπλοή ή άμορφη έκεινη παιδούλα. Τά ξανθά της μαλλιά άνέμιζαν ξέννοιαστα στο τρελλό φάσμα του λίβα. Δέν είχαν συνηθείσει σέ πατούσια τά γυνιά, ήλιοκαμμένα πόδια της, που ήσαν όσπύσο σαν μόλις νά βγήραν άπ' τόν τόνο. Άλκια ήσαν τά χείλη της. Καί κοπιλιένια ή μυτίτια της. Τήν έλεγαν Φινέττα, Φινέττα Μπλοντώ.

Ό πατέρας της λεγόταν Ζάν Μπλοντώ, ή μάνα της Φρανσουά. Οι τρείς τους αΐτοί ήσαν δόλοκληρη ή οικογένεια. Καθόντουσαν σ' ένα μικροσκοπικό καλυθόχωρο, που λεγόταν «Βελανδιά του Κρεμασμένου». Ίσως από κάποιον που άνεμίστηκε πολλές φορές κρεμασμένος στα ψηλά κλαδιά της, μ' ένα γλυστερό σγωνί περασμένο στο λαμό του.

Δέκα καλίβωδες όδες—όδες είχε τό χωριουδάκι τους και μία, ή πιο άπόμωρη και φτωχική άπ' όλες, ήταν ή δική τους. Μακρική από κάθε θόρυβο, άνεβασιμένοι σαν κοράκια στα ψηλά κατσάβραχα έκεινα, έζωσαν όργωνοντας τή μαύρη γή, τή χιλιοποτισμένη άπ' τόν ιδρώτα άμείτητον περασμένων γενεών. Αδούτηρή γαλήνη βασιλευσε στις τραχιές αυτές κακοτοπιές και ή ψυχή της Φινέττας είχε άπομείνει άπλή και μοιροδίστικη.

Είχε φομαριστεί όριστικά από δύο τρομακτικά καλούπια : Άπ' τή σιγαλιά που χινόταν γύρω της παντού. Κι' άπ' τό «Άπειρο που την τριγύριζε.

Όλη ή δουλειά της Φινέττας ήταν νά βοσκάν τά πέντε—δέκα προβατάκια της, στο γεωτονικό πυκνόδεντρο δάσος του Βιλλεμό. Άκουμπισμένη όλημερίς στη ρίζα μιας βελανδιάς, ρέβιβαζε όφρες άτελείωτες, μιά μόλις άρχιζε νά βραδυάξη, τρεμούλιαζε άδεια ή ψυχή της. Γιατί ;

Γιατί με τά πρώτα σκοτάδια και με τις πρώτες της νύχτας όσοσιές, άργοξινούσαν ή ναρκωμένες όλημερίς άπ' τό ζσηρό του ήλιου φής έρημες λαγκαδιές όλόγυρά της. Άνατοιχλα έπαιαν τά δέντρα, θροίσματα δέντρων και τριξίματα κλαδιών, γεμάτα από μυστήριο, φοβίζαν τό άπλοικό μυαλό της.

Έφερνε τότε στη σκέψη της πολλές ιστορίες του χωριού και παραμύθια της μακαρίτισσας γιαγιάς της, που όλα μιλάγαν για λύκους, για νεράιδες και για στοιχειμένους βρούδες. Καί κατατομαγμένη παιδί, μάζευε γοργά τά παχουλά και άσπρα προβατάκια της κι' έτρεχε για τήν καλυθούλα της με τήν ψυχή στο στόμα.

Μολιαστά, όλο μεγάλωνε ή Φινέττα. Όλο και μεγάλωνε, μιά ή ψυχή της έμενε ή ίδια κι' άπαράλλακτη. Μονάχα ή καρδούλα της ήταν λιγάκι άλλαγμένη. Ναι. Κάτι είχε, τόσα χρόνια έντοματαξό, σιμβεί, που τάραζε τόρα άπανα δόλοκληρη τήν ύπαρξή της.

Ή άγρότινα κρατούσε όλονηχίς όρθάνοιχα τά βλέφαρά της, και τήν ήμέρα όλο στο ίδιο μέρος, στο ίδιο άντισημένο—σέ μιά πετρούλα ή σέ κάποιο κλαράκι—βρισκόντουσαν καρφομένα με άφροημάδα τά γλυκίστρατά της μάτια.

Μά τί συνέβαινε λοιπόν ; Έτσι ρώταγε πολλές φορές τόν ξαντό της ή Φινέττα, μιά άπάντησι δέν έπαυσε. Μήπως ήξερε κι' αυτή ; Δέν τή χωρούσε ό τόπος. Όλα της έφταγαν, με δίλους τάξη, μιά πίπτα τό όρισμένο δέν τή πείραζε και πουθενά όλόγυρά της δέν βρισκόταν ό φταίχτης. Μάταια κοπίαζε και άναρωτιόταν. Όσοποι έξοσπασε σιγά σέ κλάμματα, δίχως αΐτια.

Ένα βραδάκι σπάνταξε σ' έναν ξύλινο φτωχικό σταυρό, πεσιμένον χάμο, καταμειχς στο σταυροδρόμι, στην άκρη του όποιον στεκόταν πρώτα. Έσκαινε τρομαγμένη ή Φινέττα, τόν άνασφίρωσε εύλαβικά, τόν έστησε στη θέση του ξανά και γονάτισε μπροστά του. Κι' ό σαρωσφαγωμένος ξύλινος σταυρός της έδειξε τότε τόν ουρανό.

Σήκωσε ψηλά τ' άθια της ματάκια ή κοπέλλα, και τά βήθησε στο άπειρο, στο γαλάζιο χάος. Ψηλά. Πολύ ψηλά και πάνω, στις άτελείωτες του Δυσσηματος άβύσσους, βρισκόταν Κάτι τό άπέραντα Τεράστιο και Παντοδύναμο και Πανάγαθο, που καθόταν σέ θρό-

νο κατωμένος από σύννεφα σταχτόμαυρα. Ήταν ό Θρός. Ό καλός της Φινέττας Θεούλης...

Κι' ή άπλοή της Φινέττας ψυχή άνέβαινε σαν μεθυσμένη, σαν ζαλωμένη στα λαγγιώδη αΐτά ύψη, διαρκώς άνέβαινε. Έσκαισε με κόπο, με στερνή προσπάθεια, τά φοβερά βασίλεια τών άστρων κι' έφτασε στα τελευταία, λαχανιασμένη κι' άποκατωμένη, στα άστραφτερά ποδαρικά του Τρομακτικού έκεινου θρόνου.

Σιγομουμούρισε τότε θαμπομένη τά πατεριά και τά παρακάλια, τις προσειχές και τις παραλήψεις, που τήν έμαθαν από μωρό τά γονιά της. Καί κεί, άνάμεσα στα λόγια έκεινα, που ξεστομίζοντάς τά έννοιωθε μιά παράξενη γαλήνη στη φουρτουμισμένη της ψυχή. Έξχώρισε έξωφρα κάποιο όνομα παλληκαριού, ένός συγχωριανού της, τό όνομα του παιδικού της φίλου Φλοριάν !...

Αυτό ήταν λοιπόν ή ταραχή της ; Αυτό ήταν που τήν άναστάτωνε νύχτα και μέρα, τούς τελευταίους έκείνους μήνες ;

Ναι, αυτό ήταν. Καί τόννοιασε κι' ό Πλάστης μας τό όνομα αυτό. Αυτήθηκε τήν ταραχή της φτωχής καρδούλας της Φινέττας Του και κάτι βούλήθηκε, ένδοικό για τήν κοπέλλα, στην πλατειά όσα κι' ό κόσμος όλος Σέφρι Του.

Έγνεψε άμέσως σέ δύο Άγγέλους κάτι και Αυτοί πήραν άπαλά στα κάτασπρα φτερά τους τήν ψυχή της Φινέττας και τήν εξαναζτέβωσαν μονομιάς στο γοκατισμένο άόμοιο μητός στον ξύλινο σταυρό κορμάκι της κοπέλλας.

Άαααα ! Στέναξε ή γλυκειά Φινέττα, σαν νά έντυπώσε από όνειρο μακρινό και θαυμαστό, Κούνησε λίγο τό κεφάλι της, έκανε τό σταυρό της άλλη μιά φορά εύλαβικά και σπρώθηκε δόλοθη.

Μά !... Τί ήσαν αυτό, Θεούλη μου καλέ ;... Πουός στεκόταν, όρθιος και χαμογελαστός, μιά κι' άμύλητος, μπροστά της ; Τόν γνώρισε ή Φινέττα στη στιγμή και λαχτάρισε βουβά στα βάθη του κορμού της, ή φτωχή και τρεμουλιάριξη καρδιά της.

Ήταν ό Φλοριάν... Ό παιδικός της φίλος, ό αγαπημένος της Φλοριάν. Ένα γεροδεμένο και ήλιοσημμένο ξυπόλητο παλληκαριό, με μάτια φλογερά και με πρόσωπο άπλοικό, σαν τό δικό της.

Μέρες είχε νά τόν δη τόν καλό της φίλο, ή Φινέττα. Έκείνος στα χωράφια με τ' άέτερι. Έκείνη στη λαγκαδιά του δάσους με τά ήονχα προβατάκια της. Ήλιοχαράματα φέγγαν κι' ήλιοβασιλευμα γούριζαν. Δέκα αΐτια ήταν τό χωριό τους, μιά ή δουλειά, ή άγρια, ή τραχιά κι' άγρια δουλειά, τούς χωρίζε όλημερίς μ' όλονηχίς. Σπάνια, τις Κυριακές μονάχα, βλεπόντουσαν στην έκκλησία.

Μά άν πρώτα δέν τούς έννοιωζε και τόσο, άν πρώτα λαχταρούσαν για νά ιδουθούν, δίχως νά πονήει όμως κι' ή ψυχή τους, τόρα τόν τελευταίο αυτόν καιρό, ήσαν άλλοαΐτια τά πράγματα.

Λαχταρούσε και τόρα ή Φινέττα ν' άνταρκώη κάθε τόσο τόν καλό της, μιά πονούσε κιάλας, τής κόστιζε ή άπουσία του. Κι' όταν τόν ελδε κείνη τή στιγμή

μπροστά της, κάτι μέσα της ξεφρόνισε και τής ειπε :

—Νά ό Φλοριάν, Φινέττα ! Αΐτός σέ κάνει, δίχως ό άμοιρος νά τό θέλη, νά κλάις σιγά χωρίς αΐτια, νά κωνιάς μάταια τόν ήπνο και νά μη βλέπης ήονχία στην άτέρωνη καρδιά, που σέ τριγυρίζει κάθε μέρα. Πάψτε νά ζήτε χωριστά, κάνε τον για πάντα ταίρι σου κι' όλα τά άνάποδα, που τόσο σέ τυραννίστηνε τόρα, θά σβύσουν στη στιγμή.

Ό καημένος ό Φλοριάν τάξε χαμένα τόρα. Κίπταζε τή Φινέττα του και δέν έπαυε νά τή θαμιάζη. Πόσο άλλοαΐτικη φωνάταν κείνη τή στιγμή ! Πόσο άλλαξε μονομιάς στα δορθάνοιχτά του μάτια ! Έπαψε παιδί νά φάινεται κοπέλλα. Ήταν μιά μεταμόρφωση άπό τμή της Φινέττας του σέ όλόσωστη γυναίκα, έκεινη τή στιγμή. Τής μουμούρισε θαμπομένος :

—Παράτησε τό ζευγάρι όλομνοχο στο χωράφι, Φινέττα μου καλή, και κίνησε νά σ' άνταμώσω. Κάτι με τραβούσε πρός τά δά...

Ή Φινέττα, άλλαγμένη τόρα έφαινε, από μιά άπλοή παιδούλα σέ γυναίκα, δίχως νά ταραχή καθόλου άπ' τήν άπότομη μεταμόρφωσι της, ξερόντας, σαν από θαύμα άνατανόητο, τί ήθελε και τί ζητούσε, ξεστόμισε λίγα λογάρια ζουμερά, μιά και γεμάτα από

Φινέττα.

ΠΛΑΤΑ
ΑΥΤ

αγάπεια στο Φλοριάν :

— Πονούσα όσο δεν σ' έβλεπα, Φλοριάν. Νά, έτσι απότομα, έδω και κάμπισο καρδιά, ξύπνησε μέσα μου ή δίχως να μ' χωρίσουμε ποτέ πειά ή δυό μας. "Όλα μου φταίγαν την ήμερα, κ' ό βντος με άρνιόταν μόλις έφτανε ή νύχτα. Δεν ήξερα τόσον καιρό τί είχα κ' ήμωνα θλιμμένη. Τί ήταν εκείνο που με τυραννούσε έτσι, δίχως άφορμή κ' αίτια. Κά πριν από λίγο, νά έτσι ξαφνικά, βρήρα τον τύραννό μου. Και τύραννός μου ήτανε ή σκέψη πως άργούσε νά βλεπόμαστε. Πώς πρέπει νάμαστε άδιάκοπα μαζί.

Χαμογέλασε χαρούμενα τό σταρόχρομο μούτρο του παλληναρου. "Έδειξε γιά λίγο τά κάτασπρα και γερά του δόντια και καθάρτισε στά μάτια μου τό μούτρακι της Φινέττας. "Έπειτα μουμούρισε σιγαλά :

— Θα τό μάθαινες την Κυριακή άπ' τόν πατέρα σου, Φινέττα. Μά άλλαξα ιδέα και θά στό πω έσένα πρώτα. Πριν πάω άκόμα στό στρατό γιά τή θητεία μου, σ' άγατούσα σαν μία φιλενδούλα μου. "Έτσι νόμιζα τουλάχιστον, όσο ήμουν στό χωριό, μαζί σου. Μά έλειπα στην πολιτεία κοντά έναμση χρόνο κ' ό στρατώνας άνοιξε τό στρατό μου. Μακριά άπ' τους δικούς μου, άπ' τό χωριό μου κ' άπό σένα και πρό πάντων από σένα, έννοιωσα τί μου ήσουν. Κι' έννοιωσα, Φινέττα μου γλυκερά, ότι δεν ήταν δυνατό νά ζήσω δίχως έσένα. "Απολύθηρα. Πέταξα στό λεφτό κοντά σου, Θυμάσαι που σούφερα καρμιάλλες και κορδέλλες ; Πάνε τρεις μήνες από τότε, μά όσο να πεθάνω, δεν θά ξεχάσω τή χαρά σου και τή χαρά μου. "Άρχισε όμως και μένα νά με τρώη ή έννοια που δεν σ' έβλεπα συχνά—πυκνά κοντά μου. Γέρασε ό πατερούλης μου κ' ή μάνα μου κλονίστηρε. Είμαι μοναχογιμός τους. Πούος θά ώργωνε τό χωράφι και πούος θά φρόντιζε του ζευγαριού τά βόδια ; "Ημουν τό στήριγμά τους. "Αναγκάστη να δουλεύω άλμυρες και νά μακραίνω, άθελά μου, από κοντά σου. Δεν μπορούσα όμως νά βαστάξω πειά. Μούτρογε τά σωτικά ή έννοια. Κρί μά μέρα, μεσημέρι, ξαπλωμένος στον ίσσιο μιάς άγριαυδιάς, στό χωράφι μου κοντά, γιά νά ξεποστάσω λίγο και νά ταισω και τά βόδια, είδα τον μπάρμπα σου τό Φορμαντέν νά βοσάη κάπου κει τά κατσίκια του χωριού. Τόν φώναξα κοντά μου. Κλαμμένος του ξεστόμωσα τον μυστικό μου λόνο κ' εκείνος αναγάλλιασε. Μου λέει :

□ □ □ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ □ □ □

— Τί κάθεται, μαρε κουτέντι, και δεν την ζητάς άπ' τόν πατέρα της ; Τιμή του θά ήταν νά σ' έκανε γαμπρό του, ό μουφλούης. Τό πρώτο του χωριού νοικοκυράτουλο !

Και σήμερα πρωί, Φινέττα μου καλή, καθώς άναμαθάρκα με στό δρόμο με τόν πατέρα σου, στό χωράφι μου εγώ, στό χωράφι του εκείνος, τά είπαμε ένα χερνά και δώσαμε τό λόγο μας. Την Κυριακή, που θά γινόταν κ' ό έπίσημος άρραβώνας μας, θά τό μάθαινες κ' έσύ. Νά που τήμαθε από τόρα. Δεν βάταξα άπ' τή χαρά μου νά στό κρηφά. Ρώτα και τόν πατέρα σου, τώρα που θά γυρίση σπίτι, νά στό βεβαιώση και κείνος.

Βρέθησαν σιγά κλεισμένα στη λαχτορισμένη άγκαλιά τους τά δυό εκείνα εύτυχιμένα κ' άθια παιδιά. Κι' ό καλός Θεούλης άπ' τόν πανήγυλό Του Θρόνο εύλογούσε, χαρούμενος κ' άυτός, τό πρώτο τους άγνό φιλί...

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ... ΑΠΤΕΡΟ ΖΩΟ

"Ο μεγάλος φιλόσοφος "Αριστοτέλης είχε δώσει, ως γνωστόν, τόν όρισμό : «"Ανθρωπος=ζώον άπτερον». Σ' αυτό λοιπόν στηρίζόμενος ό κινικός φιλόσοφος Διογένης, σκάρωσε τό έξής άστείο : Παρουσιάστηκε μία μέρα στην "Ακαδημία και άπειθύνόμενος στην όμηγυρι τών σοφών, τούς είπε με ύφος έπίσημο :

— "Ανδρες "Αθηναίοι, σάς φέρνω έναν άνθρωπον νά τόν ψηφίσετε και νά τόν φάτε

— Τί έπαθες, Διογένη ; Τρελλάθηρες ; τόν ρώτησαν εκείνοι.

— "Ιδοί, συμπολίται, ό άνθρωπος του "Αριστοτέλη ! άπάντησε ό Διογένης, βγάζοντας άπ' τό μανδύα του ένα πετεινό με κομμένα φτερούγια.

Κάκιστο ό "Αριστοτέλης.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

"Η ξυλογλυπτική επίδειξιότης του Ρήγα Φεραιού. Τό δώρο του στον Μ. Ναπολέοντα. Μιά συμβολική... ταμπακοθήκη. "Ο Κολοκοτρώνης στό χερό τών "Ανακτόρων. Τί είπε στον "Όθωνα. "Η άπενταρίες του Διον. Σολωμού. "Ο Διογένης και οι νεαροί σκευταί, κτλ. κτλ.

Κάποτε ό Ρήγας Φεραιός, περνώντας άπ' τή μαγευτική κοιλάδα τών Τεπιών, σταμάτησε κάτω από μία πυκνόφυλλη δάρφη και ξάπλωσε γιά ν' αναπαυθή άπ' την κόουσαι της πεσοπορίας του.

"Υστερ' από λίγο όμως, αφού ξεκουράστηκε άρκετά, σηκώθηκε έλάνω, έκοψε με τό μαχαίρι του έναν χοντρό κλάδο δάρφης κ' άρχισε νά τόν πελεκάη.

"Όλο τό απόγευμα άτασχολήθηκε γιά νά φτιάξη από τόν κλάδο αυτό της δάρφης μία όραία ταμπακοθήκη, σκαλίζοντας επάνω στο καπάκι της με άληθινή μαστοριά, ένα όλόκληρο σύμπλεγμα στολιδιών που παρίσταναν μία συμβολική άνατολή, την άνατολή της "Ελληνικής "Ελευθερίας.

Την ταμπακοθήκη αυτή την έστειλε κατόπιν ό Φεραιός στό Μεγάλο Ναπολέοντα, που εκείνη την εποχή μεσουρανούσε ή δόξα του.

Τό δώρο του τό συνόδευσε ό ποιητής με μία θερμοπάτη έγκληση προς τόν μεγάλο στρατηγό, διά της οποίας τόν παρακαλούσε νά δεχτή ως ένθύμιον άπειρου εύγνωμοσύνης τό ελάχιστο εκείνο άθλημα, που ήταν βγαλμένο μέσα άπ' την καρδιά μιάς ελληνικής δάρφης και νά θελήση νά σπάση τόν τυραννικό δεσμό που καταπίεζε την πατρίδα του Πλάτωνος και του Μ. "Αλεξάνδρου.

Κανείς δεν ξέρεε δυστυχώς σήμερα, τί άτόνηνε ή ιστορική αυτή ταμπακοθήκη.

Σέ μία μεγάλη χορευτική έσπερίδα που έδίδετο στά άνάκτορα του "Όθωνος, παρενέσκητο μεταξύ τών καλεσμένων, κ' ό Γέρος του Μωρηά, ό οποίος όμως άπ' την άρχη του χορού είχε άποσφαιρίσει μία γωνία, μόνος κ' άμίλητος. "Ο "Όθων, όταν τόν άντελήφθη, τόν έπληρώισε και τόν ρώτησε γιατί ήταν έτσι στενοχωρημένος κ' άκεφος μέσα στη γενική εκείνη εύθυμία.

— Μεγαλειότατε, άπάντησε ό Κολοκοτρώνης, σκέφτομαι τί σοί έλευθερία είναι τάχα έτούτη, που γιά χάρη της έχύσαμε τό αίμα μας. "Αν ήξερα πως, λυτερόνοντας την "Ελλάδα από τόν Τούρκο, θά λυτερόνωνα κιόλας τις γυναίκες μας άπ' την άρετή και τή σεμνότητα γιά νά τις άγκαλιάξη ό καθένας, πίστηνέ με, Μεγαλειότατε, πως δέ θά πολέμαγα έφτά χρόνια !...

"Όταν ό Διονύσιος Σολωμός πρωτοπήγε στην Κέρκυρα, βρέθηκε ύστερα από λίγες μέρες σέ οικονομική δυσχέρεια κ' έγγραψε στη Ζάκυνθο, στον άδελφό του τό Δημήτρη, ζητώντας του μία ένίσχυση.

Αυτός όμως του άρνήθηκε και του έγγραψε, ότι δεν είχε καθόλου χρήματα. "Ο ποιητής σκάρωσε τότε τό παρακάτω ποιηματάκι και τ'όστευε αντί έπιστολής στον μεμφίμορο άδελφό του :

Γυμνός στον κόσμο βρέθηκα "Ο κόσμος είναι ένός, γυμνός θε νά πεθάνω. δεν είναι κανενός.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Μιά φορά, ό κινικός φιλόσοφος Διογένης, έπιχε νά βρούκεται σέ κάποιο γήπεδο, όπου πολλοί νέοι γυμναζόντουσαν στη σκευτακή με τά τόξα τους. έχοντας γιά στόχο μία σανίδα πηληγμένη στό έδαφος. Τά βέλη όμως τών άδειξιών σκευτακών λοξοδομούσαν δεξιά κ' άριστερά, χωρίς νά πετυχαίνουν ποτέ τό σκοπό τους.

Τότε ό Διογένης με... κινική πράγματι άταραξία προχώρησε και στάθηκε άκριβώς μπροστά στό στόχο με σταυρωμένα τά χέρια.

— Τί κάνεις εκεί ; Γιατί πήγες και στάθηκες μπρος στό στόχο ; του φώναξαν άνήσυχοι οι νεαροί σκευταί.

— Για νά μην πληρωθώ ! άπάντησε ό έξυπνός του κινικός.

"Ένα άγνωστο σκίτσο του Λεονάρδου ντά Βίντσι.

